

A METEOROLÓGIA IRÁNTI ELKÖTELEZETTSÉG A LEGMAGASABB DIPLOMÁCIA SZINTJÉN, A WMO FŐTITKÁR LÁTOGATÁSA

COMMITMENT TO METEOROLOGY AT HIGH-LEVEL DIPLOMACY THE VISIT OF SECRETARY GENERAL OF WMO

Lábó Eszter, Radics Kornélia

Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest Kitaibel Pál utca 1. labo.e@met.hu, radics.k@met.hu

Michel Jarraud, a Meteorológiai Világszervezet (WMO) főtitkára 2013. október 7-én Budapesten járt. Az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) elnökének meghívására egynapos program keretében látogatást tett az OMSZ-nál, a Vidékfejlesztési Minisztériumban, a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálatánál és az ELTE Meteorológiai Tanszékén. A WMO az ENSZ szakosított intézményeként részt vesz a tagországok meteorológiai tevékenységének nemzetközi szintű összehangolásában, és együttműködik más nemzetközi szervezetekkel az időjárásra és éghajlatra vonatkozó információk hasznosításában. A Főtitkár az OMSZ-nál a legfontosabb területek közül a meteorológiai megfigyelések automatizálásának fontosságát és az éghajlati adatok felhasználásának elősegítését emelte ki. A látogatás során tájékozódott a hazai katonai meteorológiai tevékenység aktuális kérdéseiről, és találkozott a meteorológus-képzésben részt vevő hallgatókkal is.

Michel Jarraud, Secretary-General of the World Meteorological Organization (WMO) came to Budapest 7 October 2013. At the invitation of the President of the Hungarian Meteorological Service, in the frame of a one-day program, he has visited the OMSZ, the Ministry of Rural Development, the Geoinformation Service of Hungarian Defence Forces, and the Meteorological Department of the Eötvös University. The WMO is the specialized agency of the United Nations which harmonizes on international level the meteorological activities of its Member States, and cooperates with other international organizations in the exploitation of weather and climate-related information. During his stay at OMSZ, Michel Jarraud emphasized the importance of the automatization of the meteorological observations, as well as the promotion of the application of climate data. During his visit, he was presented the current topics of the meteorological activities within the Hungarian Defence Forces, and lastly, he has met the students studying meteorology at the ELTE University.

Röviden beszámolunk Michel Jarraud-nak, a Meteorológiai Világszervezet főtitkárának 2013. október 7-én az Országos Meteorológiai Szolgálatnál, a Vidékfejlesztési Minisztériumban, a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálatánál és az ELTE Meteorológiai Tanszékén tett látogatásáról.

A Meteorológiai Világszervezet és Magyarország kapcsolata. Magyarország nem csupán a Meteorológiai Világszervezetnek tagja, de már az 1873-ben létrehozott jogelődjének, az IMO-nak (International Meteorological Organization) is alapító tagja volt. Az ENSZ 1945-ös megalakítását követően az elsők között hozták létre a WMO-t, mint az ENSZ szakosított nemzetközi szervezetét. A WMO jogállása szerint független, kormányközi szervezet, tevékenységét önállóan, önálló költségvetéssel végzi. Székhelye Genfben van. Legfőbb irányító és döntéshozó szervezete a Kongresszus. A világ legtöbb nemzeti (hidro)meteorológiai szolgálata megtalálható a tagjai között, számuk jelenleg 189.

A meteorológia, mint a légkörrel foglalkozó tudomány természetéből fakadóan nem korlátozható országhatárokon

belülre, így a nemzetközi együttműködés nélkülözhetetlen részét képezi a meteorológiai tevékenységnek. Az együttműködés a mérési és megfigyelési adatok cseréjére és az egységes szabványokra épülő adatfeldolgozásra terjed ki.

A közös infrastruktúra megteremtése és a tevékenységek összehangolása a Meteorológiai Világszervezet alapvető küldetése. Emellett a WMO feladata, hogy elősegítse az egységes, földi méretű mérő- és megfigyelőrendszer kialakítását, fenntartását, valamint közreműködjön a globális meteorológiai távközlési rendszer létrehozásában és annak működtetésében. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a WMO nem csupán az operatív meteorológiai tevékenységeket koordinálja, hanem aktívan részt vesz a kutatás és képzés fenntartásában

is. Számos programot működtet önállóan és az ENSZ más szakosított intézményeivel együtt (pl. az Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Világszervezettel, a FAO-val, vagy a Nemzetközi Egészségügyi Szervezettel, a WHO-val). Legújabb programja, az Éghajlati Szolgáltatások Globális Keretrendszer (*Global Framework of Climate Services, azaz GFCS*) a 2012. október 29-31. között Genfben megtartott rendkívüli kongresszuson került elfogadásra. Ez a Keretrendszer egyedülálló módon harmonizálja a rendel-

kezésre álló éghajlati ismereteket, kielégíti az adatok és a jövőbeli tendenciák felhasználói oldalról felmerülő igényeit.

A WMO főtitkára, Michel Jarraud meteorológusként végzett Párizsban, ahol numerikus előrejelző számítógépes modellekkel foglalkozott. Ezt követően az ECMWF-ben (*Középtávú Időjárás Előrejelzések Európai Központja*) folytatta kutatói munkáját. Innen 1986-ban visszatért Franciaországba, ahol az előrejelzéssel foglalkozó főosztály vezetője lett. 1991-ben az ECMWF igazgatóhelyettesévé választották. 1995 óta dolgozik a WMO-nál: először főtitkár-helyettesként, majd főtitkárként, mely tisztségre már kétszer is kinevezték. Irányításával sikerült a WMO munkáját az ENSZ többi intézményeivel harmonizálni és ENSZ-szinten elfogadtatni, valamint a WMO Titkárság munkáját hatékonyabbá tenni. A meteorológia és a környezet ügye iránti elkötelezettségének és magabiztos szakmai tudásának köszönhetően Európában nagy elismertségnek örvend. Közvetlen, barátságos személyiségét az is jelzi, hogy főtitkárként immár második alkalommal is szívesen jött Magyarországra.

A 2013-as főtitkári látogatás. A budapesti Víz Világtalálkozó (2013. október 8-10.) alkalmából a magyar kormány meghívására érkezett hazánkba Michel Jarraud, aki egyben az ENSZ Vízügyi Bizottságának elnöke is. Az alkalmat megragadva Dunkel Zoltán, az Országos Meteorológiai Szolgálat korábbi elnöke tolmácsolta a WMO főtitkár felé azt a kérést, hogy budapesti tartózkodása során látogassa meg az OMSZ-t, az MH Geoinformációs Szolgálatot (MH GEOSZ-t) és az ELTE Meteorológiai Tanszékét. A Főtitkár a kérésnek örömmel tett eleget, és 2013. október 7-én egész napos program keretében tiszteletét tette az érintett intézményekben, valamint a Vidékfejlesztési Minisztériumban.

Az Országos Meteorológiai Szolgálatnál szervezett program első részében szakmai egyeztetésre került sor az OMSZ megfigyelő-hálózatának átalakításáról. A Szolgálatnál kidolgozott elképzeléseket Horváth Gyula, a Megfigyelési Főosztály vezetője ismertette. Főtitkár válaszában hangsúlyozta, hogy a megfigyelőrendszerek az egész világon átalakulóban vannak, a mérőeszközök automatizálásában rejlt lehetőséget minden országban igyekeznek egyre nagyobb mértékben kihasználni. Ebbe a nemzetközi irányba jól illeszkednek az OMSZ-nál történő változások, amelyeket a Főtitkár elismerő szavai és hasznos tanácsai is megerősítettek.

Ezt követően az OMSZ időjárás-előrejelzési tevékenységének bemutatására került sor. Bonta Imre, az Előrejelzési Főosztály vezetője előadásában vázolta az OMSZ által fejlesztett HAWK meteorológiai megjelenítő rendszer legfontosabb tulajdonságait, majd részletesen ismertette a saját fejlesztésű ECMWF EPS produktumokat. Röviden szóba került a verifikálás, valamint az előrejelzési szolgáltatások automatizálásának kérdése is.

Az OMSZ tevékenységének bemutatását követően – a felkérésének eleget téve – a WMO prioritásairól tartott Mi-

chel Jarraud rövid tájékoztatást. Rámutatott a megfigyelő rendszerek fontosságára mind az éghajlat változásának nyomon követése, mind a katasztrófák megelőzésének sikeressége terén. A WMO kiemelt tevékenységeként említette a szolgáltatások fejlesztését a repülés-kiszolgálás, és a mezőgazdasági és a társadalmi igényeket felölelő időjárás-előrejelzések kiépítése vonatkozásában. A beszélgetés során kiemelte, hogy a meteorológia, mint állami tevékenység legfontosabb feladata az élet- és vagyonvédelem. Emellett azonban az éghajlat változásának kérdéskörében is a nemzeti meteorológiai szolgálatok szerepének erősödését ösztönzi a WMO. Ez nem csupán a főosztályvezetőkkel tartott megbeszélés során került szóba, hanem később, a Vidékfejlesztési Minisztériumban tartott munkabeszélésen is fontos témaként szerepelt.

Nem véletlen tehát, hogy a szervezők előzetesen az éghajlati szolgáltatások témakörben kérték fel Michel Jarraud-ot előadás tartására. Az OMSZ Tanácstermében rendezett szakmai fórumon a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Vidékfejlesztési Minisztérium szakemberei, valamint a Magyar Meteorológiai Társaság tagjai is képviseltették magukat. A Főtitkár a WMO éghajlati szolgáltatásokhoz kötődő tavaly elfogadott új programját (GFCS) ismertette. E keretrendszer célja, hogy a mezőgazdasági, élelmiszer-, vízügyi területen dolgozók számára megfelelő éghajlati információkat szolgáltatson, kiemelten szem előtt tartva a fejlődő országok igényeit. Ezt követően az OMSZ munkatársa, Lakatos Mónika mutatta be az OMSZ éghajlati adatsorát és az arra épülő éghajlati adatszolgáltatási lehetőségeket. A Főtitkár kiemelte a felhasználókkal való kapcsolattartás fontosságát, és elismeréssel nyilatkozott az OMSZ éghajlatváltozás ismertségére vonatkozó társadalmi felméréséről.

Ezt követően a Vidékfejlesztési Minisztériumban Illés Zoltán környezetügyért felelős államtitkár fogadta munkabeszélésen Michel Jarraud-t. A találkozás jó hangulatban telt, amelyen a meteorológia mellett a vízügy témája is kiemelkedő szerepet kapott. A Főtitkár a vízügyi együttműködések szerepét hangsúlyozta, hiszen a több országot átívelő folyók szabályozása és hasznosítása a szomszédos országok közös problémája is lehet.

Délután Michel Jarraud az MH GEOSZ objektumában a Honvéd Vezérkar (HVK) képviseletében Szűcs András dandártábornok, a HVK Felderítő Csoportfőnökség csoportfőnöke, valamint Kovács László alezredes, az MH GEOSZ szolgálatfőnök-helyettese fogadta. Előadások keretében a Szolgálat szakemberei a Magyar Honvédség meteorológiai támogató rendszeréről, a védelmi tevékenységekről, valamint az aktuális katonameteorológiai fejlesztésekről nyújtottak tájékoztatást. A katonai programot a Magyar Katonai Térképészet Szakmatörténeti Múzeumban tett látogatás zárta.

A program utolsó állomása a hazai meteorológusok képzését végző ELTE Meteorológiai Tanszéke volt, ahol az egyetemi hallgatók bemutatkozása került előtérbe. A Szinoptikus Hallgatói Laboratórium működésének ismertetését követően Merics Attila elemezte az aktuális időjárási

helyzetet. Ezután Breuer Hajnalka tanársegéd a hallgatók kutatásokba való bekapcsolódását foglalta össze. Végezetül a Tudományos Diákköri dolgozatok szerzői is szót kaptak, s a hallgatók által feltett kérdésekre is örömmel válaszolt a neves vendég. A kérdésekből nagyon érdekes beszélgetés alakult ki. A legizgalmasabb az előrejelzés jövőjéről szóló eszmecsere volt. A Főtitkár, aki maga is előrejelzőként kezdte a pályafutását, így be tudott számolni olyan esetekről, amikor az ECMWF modell ellenében csupán az előrejelzők tapasztalatával tudtak sikeres előrejelzést adni. Bár a modellek ma már lényegesen pontosabban, az előrejelzők hozzáértésére, szubjektív megítélésére mindig is szükség lesz. Hallgatói kérdésre azt is kiemelte, hogy tevékenysége során a Globális Éghajlati Szolgáltatások Keretrendszerének elindítására a legbüszkébb, amely-

lyel a meteorológia és az éghajlat még inkább a társadalom szolgálatába állítható.

Budapesti látogatása során a legszembetűnőbb az volt, hogy a meteorológia, mint tudomány napi kérdései is élénken foglalkoztatják, annak ellenére, hogy közel 20 éve dolgozik világszintű szervezetek vezetőjeként. Tiszteletre méltó, hogy mennyire érti és ismeri a szakma apró részleteit is. Nem volt olyan tudományos kérdés, amelyhez ne tudott volna előre-mutatónan hozzászólni vagy a részletekre rákérdezni. Mintha nem is az ENSZ szervezet irányítójával töltöttük volna a napot, hanem sokkal inkább egy olyan kollégával, aki ismeri és messzemenően támogatja a meteorológiát, a hozzá kapcsolódó területeket és a szakma minden egyes képviselőjét.

Kovács László alezredes az MH GEOSZ szolgálatfőnök-helyettese és a Főtitkár az ajándékba adott térképpel

Vendégségben az MH-GEOSZ-nál: Kecskés Réka fhdgy., Lábó Eszter, Kovács László alez., Szabó Péter alez., Michel Jarraud, Radics Kornélia., Szűcs András dt., Hernádi Balázs alez., Czender Csilla sz. fhdgy.

Az OMSZ-ban tett látogatás emléklapjának átadása: Dunkel Zoltán, Lábó Eszter, Michel Jarraud, Lakatos Mónika

Vendégségben az OMSZ-nál: Labancz Krisztina főov., Horváth Gyula főov., Bonta Imre főov. Tölgyesi László főov., Buda István mb. elnök, Michel Jarraud WMO Főtitkár, Lábó Eszter ov.